

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU VYKDANT ŠALIGATVIŲ PRIEŽIŪRĄ KAUNO MIESTE TYRIMO

2021 m. gegužės 11 d. Nr. (21)SN-26)SP-13
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2021 m. kovo 2 d. gautas Kauno mieste gyvenančios pareiškėjos (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Pareiškėja) skundas, kuriame rašoma, jog Pareiškėja turi sunkią judėjimo negalią. Pareiškėja skunde nurodė: „šalia mūsų namų esantys Taikos pr. (nuo susikirtimo su Pašilės g. iki Kovo 11-osios g.) šaligatviai sąmoningai buvo nevalomi beveik visą šią žiemą. Pradėta valyti tik š. m. vasario pradžioje, po gausybės mūsų <..> skundų įvairioms institucijoms. Bet valymas buvo nekokybiškas, kadangi didžiuma sniego jau buvo suledėjusi. Pėsčiųjų perėjos prieigos bei saugumo salelė prospekto viduryje tebuvo simboliškai patvarkytos, pavojus sveikatai išliko. O š. m. sausio mėn. paskutinę savaitę, žinia, gausiai pasnigo. Todėl praeiti šiais šaligatviais tapo visiškai neįmanoma“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Pareiškėja pateikė šią informaciją: „ypatingą pavojų ne tik man, bet ir kt. pėstiesiems kėlė šviesoforu reguliuojama pėsčiųjų perėja ir S. Daukanto progimnazijos troleibusų stotelė. Ties pėsčiųjų perėja stūksojo sušalusio sniego gūbriai, o stotelės prieigose – kalnai sušalusio sniego ir gilios pėdos. Su mane lydinčiu <...> siaurai pramintu, nelygiu takučiu mums buvo neįmanoma paeiti. Buvome netgi priversti pavojingai vaikščioti Taikos pr. važiuojamosios dalies pakraščiu. Beje, aš jau buvau paslydusi ant ledo gūbrio ties perėja ir skaudžiai susitrenkusi kelį. Eidami šiuo šaligatviu, daug streso ir baimės susižeisti patiria ne tik pagyvenę miestiečiai. O išlipdami iš troleibuso, kai kurie vos ne keturiomis ropoja per pusnis. Būnant be palydovo, tektų ilgai gulėti pusnyse, kadangi negalėjau žengti nė vieno savarankiško žingsnio. Jaučiau didžiulę nuoskaudą, beviltiškumą, diskriminaciją savo atžvilgiu. Sveiki žmonės dar galėjo šiaip ne taip praeiti, o aš – ne.“

Pareiškėja skunde rašė, kad UAB „Kauno švara“ kokybės linijos darbuotojos buvo informuota, jog „šie Taikos pr. šaligatviai yra nevalomi todėl, kad neįtraukti į sąrašus. Priskirtini rekonstruojamiems“.

2021 m. kovo 5 d. raštu Nr. (21)SN-26)S-99 bei pakartotiniu 2021 m. kovo 22 d. raštu Nr (21)SN-26)S-123 raštu Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvienė kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama ir Savivaldybe) administraciją, prašydama pateikti informaciją bei atsakyti į klausimus, ar Savivaldybė gali patvirtinti skunde nurodytas aplinkybes; ar 2021 m. sausio–vasario mėn. sniegas nuo šaligatvių Pareiškėjos nurodytoje Taikos prospekto atkarpoje buvo valomas, jei ne, dėl kokių priežasčių; kas yra atsakingas už nurodytos Kauno miesto dalies šaligatvių priežiūrą, valymą (paprašyta pateikti atitinkamus Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimus); ar 2021 m. sausio–vasario mėnesiais buvo reaguota į Pareiškėjos bei jos sutuoktinio kreipimusis dėl Taikos prospekto šaligatvių valymo (paprašyta pateikti susirašinėjimo dokumentus); ar 2021 m. sausio–vasario mėn., Kauno mieste organizuojant sniego nuo šaligatvių valymo paslaugas, buvo atsižvelgiama į asmenų su judėjimo negalia poreikius.

Paprašyta pateikti sutartį su AB „Kauno tiltai“ dėl Taikos prospekto dalies perdavimo šios bendrovės priežiūrai, kitą su tyrimo esme susijusią reikšmingą informaciją.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Tarnyboje 2021 m. kovo 10 d. Nr. (33.192.E)R-685 rašte bei 2021 m. kovo 30 d. gautame rašte (ne numerio) Savivaldybės administracijos pateikta informacija, jog Savivaldybės administracijoje 2021 m. vasario 11 d. gautas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus raštas Nr. 4D-2021/2-131/3D-370, kuriuo persiūstas Pareiškėjos ir jos sutuoktinio skundas dėl Taikos prospekto šaligatvių priežiūros. Taikos prospekte, Kaune; rašto rengimo metu vykdomi gatvės ir šaligatvių – pėsčiųjų takų rekonstravimo darbai, šaligatvių danga išardyta. Visa statybvietė perduota vykdomų darbų rangovui AB „Kauno tiltai“. Žiemos metu, „esant gausiam užsnigimui“, Savivaldybė, reaguodama į miesto gyventojų skundus ir atsižvelgdama į asmenų su negalia poreikius, inicijavo Taikos prospekto šaligatvių valymo ir barstymo paslaugas.

Savivaldybė taip pat pranešė, jog Kauno miesto savivaldybė nedelsiant reaguodama į piliečių (*duomenys neskelbtini*) skundą ir atsižvelgdama į asmenų su judėjimo negalia poreikius, iniciavo Taikos prospekto šaligatvių valymo ir barstymo smėlio druskos mišiniu paslaugas po kiekvieno užsnigimo, užtikrinant pėsčiųjų saugų judėjimą. Sniego valymo ir barstymo paslaugas vykdė UAB „Kauno švara“ pagal su Savivaldybės administracija pasirašytą Kauno miesto gatvių ir kitų plotų valymo ir barstymo,

viešųjų tualetų priežiūros paslaugų teikimo sutartį. Savivaldybės administracija pateikė Savivaldybės administracijos ir AB „Kauno tiltai“ 2019 m. liepos 16 d. pasirašytos sutarties Nr. SR-519 kopiją.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Savivaldybė, vykdydama viešosios paslaugos – teritorijų ir gatvių priežiūros ir tvarkymo organizavimą, nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punkto nuostatų, t. y. ar visiems asmenims, nepaisant *inter alia* negalios, sudarė vienodas sąlygas naudotis viešosiomis erdvėmis Kauno mieste.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija), kurios dalyvė yra Lietuva, 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, užtikrina, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokį diskriminavimą dėl neįgalumo ir garantuoja neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis).

Konvencijos 9 straipsnyje „Prieinamumas“ įtvirtinta pareiga valstybėms, šios Konvencijos šalims, siekti, kad neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imtis atitinkamų priemonių, užtikrinant neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos: pastatams, keliams, transporto priemonėms ir kitokiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant mokyklas, būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas; informacijos, ryšių ir kitokioms tarnyboms, įskaitant elektronines ir avarines tarnybas. Pagal 9 straipsnio 2 dalies nuostatas, valstybės, šios Konvencijos šalys, įpareigojamos imtis atitinkamų priemonių, siekiant rengti ir skleisti visuomenei prieinamų objektų ar jai teikiamų paslaugų prieinamumo būtiniausius standartus ir gaires bei kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami; suteikti galimybę pasinaudoti įvairių pagalbininkų ir tarpininkų paslaugomis, įskaitant gidus, skaitovus ir profesionalius gestų kalbos vertėjus, kad būtų sudarytos

sąlygos patekti į pastatus ir kitus visuomenei prieinamus objektus; skatinti kitokias atitinkamas pagalbos ir paramos neįgaliesiems formas, kad jiems būtų užtikrinta galimybė gauti informaciją.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komitetas 2014 m. gegužės 22 d. Konvencijos 9 straipsnio „Prieinamumas“ Bendrojoje pastaboje Nr. 2 (toliau – Pastaba) nurodė, jog prieinamumas yra neįgaliųjų gyvenimo savarankiškai ir visapusiško bei lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida. Be fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumo neįgalieji neturės lygių galimybių dalyvauti savo visuomenės gyvenime (Pastabos 1 str.)

Svarbu, kad prieinamumo klausimas būtų sprendžiamas visais aspektais, apimant fizinę aplinką, transportą, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas. Subjektų, valdančių pastatus, transporto infrastruktūrą, transporto priemones, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas, juridinio asmens statusas ir viešasis ar privatus pobūdis nebeakcentuojami. Visuomenei tiekiamos prekės, produktai ir teikiamos paslaugos turi būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į tai, ar juos / jas valdo ir (arba) tiekia / teikia valstybės institucija ar privati įmonė. Neįgalieji turėtų turėti vienodas galimybes naudotis visomis visuomenei tiekiamomis prekėmis, produktais ir teikiamomis paslaugomis taip, kad būtų užtikrintos veiksmingos bei vienodos galimybės ir gerbiamas jų orumas. Toks požiūris kyla iš draudimo diskriminuoti; prieinamumo galimybių neužtikrinimas turėtų būti laikomas diskriminacija, nesvarbu, ar kaltininkas yra viešasis ar privatus subjektas. Prieinamumas turėtų būti užtikrintas visiems neįgaliesiems, nepaisant negalios pobūdžio, neišskiriant jų jokiais pagrindais – rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitų įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turto, gimimo ar kitokios padėties, teisinės ar socialinės padėties, ar amžiaus. Sprendžiant prieinamumo klausimą reikėtų ypač atsižvelgti į neįgaliųjų lyties ir amžiaus aspektus (Pastabos 13 str.).

Kadangi prieinamumas yra neįgaliųjų gyvenimo savarankiškai, kaip nustatyta Konvencijos 19 straipsnyje, ir visapusiško bei lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida, atsisakymas pritaikyti sąlygas naudotis fizine aplinka, transportu, informacijos ir ryšių technologijomis, taip pat visuomenei prieinamais objektais ir paslaugomis, turėtų būti laikomas diskriminacija (Pastabos 23 str.).

Prieinamumas siejamas su grupėmis, o tinkamas sąlygų pritaikymas – su pavieniais asmenimis. Tai reiškia, kad pareiga užtikrinti prieinamumą yra *ex ante* pareiga. Todėl valstybės, Konvencijos Šalys, turi pareigą užtikrinti prieinamumą prieš gaudamos pavienio asmens prašymą patekti į tam tikrą vietą ar naudotis tam tikra paslauga (Pastabos 25 str.).

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar

pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Konstitucinis Teismas taip pat konstatavo, kad konstitucinis asmenų lygybės principas nepaneigia pačios galimybės skirtingai traktuoti žmones atsižvelgiant į jų statusą ar padėtį (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas).

Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmens požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriamos mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimty, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginant su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį, tiesioginė diskriminacija – tai elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas, netiesioginė diskriminacija apibūdinama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą

asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio, t. y., aptariamam atveju – dėl negalios, priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei kitas, šio požymio neturintis asmuo.

Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta įrodinėjimo pareigos paskirstymo tvarka nagrinėjant lygių galimybių principo pažeidimo atvejus, t. y., teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatas, reikalavimai dėl neįgaliesiems fiziškai tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse įgyvendinami atliekant teritorijų planavimą ir statinių projektavimą bei viešosios paskirties pastatų, būsto ir jo aplinkos, viešojo transporto objektų, skirtų keleiviams aptarnauti, ir jų infrastruktūros, informacinės aplinkos pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams.

Minėto straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad už objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams atsako savivaldybių institucijos ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų savininkai bei naudotojai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į savarankiškas bei deleguotas. Savarankiškosios savivaldybių funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais. Įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

Prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijų priskiriamas savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo (Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 3 p.); savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas (6 str. 32 p.).

Atkreiptinas dėmesys, jog, pagal Lietuvos Respublikos statybų įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatas, statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas. Tarp šių sąlygų yra: statinių esamos techninės būklės nepabloginimas (6 str. 4 d. 1 p.); galimybė patekti į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius ir gatves (6 str. 4 d. 2 p.).

Statybų įstatymo 18 straipsnio 7 dalyje įtvirtintos rangovo pareigos. Rangovas, be kitų įsipareigojimų, privalo užtikrinti saugų darbą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą bei tinkamas darbo higienos sąlygas statybvietėje ir statomame statinyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, greta statybvietės gyvenančių, dirbančių, poilsiaujančių ir judančių žmonių apsaugą nuo statybos darbų keliamo pavojaus, be to, nepažeisti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, nurodytų šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje.

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ (toliau – STR) 77 punktą, pėsčiųjų takų, aikščių, parkų ir kitų viešųjų erdvių takų paviršius turi būti tvirtas, neklampus, stabilus, neslidus sudrėkus, ant jo neturi kauptis lietaus vanduo. Bet kokie nelygumai, iškilumai ar įdubos tako paviršiuje neturi viršyti 5 mm, matuojant vertikaliai nuo aukščiausio iki žemiausio tako paviršiaus taško (šis reikalavimas netaikomas trinkelinių dangų ir plokščių dangų siūlėms).

Pažymėtina, jog tarptautiniame standarte ISO 21542:2011 „Pastatų statyba. Užstatytos aplinkos prieinamumas ir naudojimas“ (toliau – ISO standartas), kurio nuostatų taikymo privalomumas įtvirtintas STR, numatyta, jog neslidus vaikščiojimo paviršiaus užtikrinimas yra viena iš esminių aplinkos prieinamumo asmenims su negalia sąlygų (4.3 punktas). ISO standarto E priedo E.2 punkte taip pat pažymima svarbi prieinamumo užtikrinimo sąlyga – rūpinimasis, kad išoriniai keliai, įskaitant pakopas ir rampas, būtų švarūs ir ant jų nebūtų paviršinio vandens, sniego, ledo, nukritusių lapų, kerpių, šiukšlių ir kt.

Išnagrinėjus tyrimo metu gautą informaciją, taip pat Tarnybai peržiūrėjus pateiktas nuotraukas paaiškėjo, jog 2021 m. sausio–vasario mėnesiais Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gyvenamojoje vietoje (Kauno m. Taikos prospekte) dėl itin gausaus sniego judėjimas šaligatviais buvo apsunkintas. Be jokios abejonės, asmenims, turintiems judėjimo negalią arba judėjimo sunkumų, judėti itin apsunkinta šaligatvio danga buvo beveik neįmanoma. Akivaizdu, jog asmenims, turintiems judėjimo negalią arba judėjimo sunkumų, susisiekimas sausio–vasario mėnesį tam tikru metu buvo ribotas, asmenys negalėjo saugiai

išeiti iš namų, patekti į paslaugų teikimo vietas. Atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybės administracija Tarnybai siųstuose raštuose teikė informaciją, jog reagavo į Pareiškėjos ir jos sutuoktinio kreipimuisi dėl nevalomų šaligatvių bei ėmėsi šaligatvių tvarkymo darbų.

Kaip nustatyta iš Savivaldybės administracijos pateiktos informacijos, nagrinėjamu laikotarpiu skunde nurodytoje Kauno m. Taikos prospekto dalyje buvo vykdomi statybos darbai, t. y. gatvės ir šaligatvių – pėsčiųjų takų rekonstravimo darbai, šaligatvių danga išardyta. Visa statybvieta buvo perduota vykdomų darbų rangovui AB „Kauno tiltai“. Savivaldybės administracija pateikė Savivaldybės bei AB „Kauno tiltai“ 2019 m. liepos 16 d. Kauno miesto gatvių priežiūros, taisymo ir rekonstrukcijos darbų pirkimo pagrindinės sutarties Nr. SR-519 (toliau – Sutartis) kopiją, pagal kurią AB „Kauno tiltai“ (rangovas) įsipareigojo užsakovui (Savivaldybės administracijai) atlikti Kauno miesto Taikos prospekto bei kitų gatvių-kelių remonto darbus. Sutarties galiojimo pabaigos data – 2021 m. gruodžio 15 d.

Kaip nustatyta ištyrus Pareiškėjus skunde išdėstytas aplinkybes bei Savivaldybės raštuose pateiktą informaciją, Savivaldybės administracija, gavusi Pareiškėjos ir jos sutuoktinio kreipimuisi, ėmėsi šaligatvių barstymo, valymo darbų.

Vis dėlto tyrimo metu gauti duomenys rodo, jog 2021 m. sausio–vasario mėnesiais asmenims su negalia tam tikrą laikotarpį nebuvo tinkamai užtikrinta galimybė saugiai judėti Taikos prospekto šaligatviais.

Atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybės – gatvių bei kelių gatvių savininkės, pareiga neįgaliesiems fiziškai tinkamai pritaikyti aplinką visose gyvenimo srityse įtvirtinta Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 11 straipsnio nuostatomis, taip pat Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio nuostatomis, pagal kurias Savivaldybė turi pareigą savarankiškai įgyvendinti jai priklausančios žemės ir kito turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo funkciją (Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 3 p.); taip pat savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros, taisymo, tiesimo ir saugaus eismo organizavimo funkcijas (6 str. 32 p.).

Taigi šiuo atveju statybų rangovas, AB „Kauno tiltai“, vykdydamas statybos darbus, neužtikrino trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų (Statybų įstatymo 18 str., 6 str. 4 d.). Tuo pačiu Savivaldybė, kuriai tenka bendroji pareiga užtikrinti asmenų su negalia, gyvenančių Savivaldybės teritorijoje, fizinės aplinkos pritaikymą, sudarydama Sutartį su AB „Kauno tiltai“ dėl gatvių remonto darbų, turėjo pareigą kontroliuoti, kad kita Sutarties šalis tinkamai vykdytų sutartinius įsipareigojimus miesto gyventojams, t. y. kad AB „Kauno tiltai“ vykdytų statybos darbų metu ir naudojant pastatytą statinį nenukentėtų trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos.

Pabrėžtina, jog aplinkybė, kad miesto viešosios erdvės dalies priežiūros funkciją Savivaldybė Sutartimi yra delegavusi trečiajam asmeniui – AB „Kauno tiltai“, neatleidžia Savivaldybės nuo pareigos vykdyti šios funkcijos tinkamo įgyvendinimo priežiūrą.

Tyrimo metu nustatyta, jog 2021 m. sausio- vasario mėnesiais Pareiškėjai, turinčiai judėjimo negalią, dėl savalaikio sniego nenukasimo nuo Taikos pr. šaligatvių (nuo Pašilės g. iki Kovo 11-osios g.) nebuvo sudarytos saugios ir judėti tinkamos sąlygos. Konstatuotina, jog AB „Kauno tiltai“ netinkamai vykdė Sutartimi priisiimtus įsipareigojimus, o Savivaldybė tinkamai nevykdė Sutarties vykdymo priežiūros.

Įvertinus nustatytas aplinkybes, remiantis pirmiau nurodyta informacija, konstatuotina, jog Savivaldybė netinkamai vykdė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punkto nuostatą, t. y. neužtikrino vienodų sąlygų visiems gyventojams naudotis viešosiomis erdvėmis (šaligatviais Taikos pr. nuo Pašilės g. iki Kovo 11-osios g.) Kauno mieste.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 6 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti Savivaldybę dėl padaryto pažeidimo.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, Savivaldybę.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė